

forekommer mig nu egentlig ikke at have Noget paa sig, thi det er den samme Grund, som man fra den modsatte Side altid anfører for at faae sin Villie sat igjennem. Det var den Grund, som man anførte under Grundlovskampen, og det er den Grund, som man kommer tilbage til, naar man mener at kunne trætte Befolkningen. Jeg finder mig saa meget mere foranlediget til at omtale dette Punkt, som jo en Forfatter, Biskop Monrad, i en lille Piece har udtalt sig om Regjeringens Stilling og da ogsaa om dens Stilling til Reformen. Han siger: Hvorfor er det, at Regjeringen er vedbleven med at fremsette de samme Reformen i den samme Skikkelse? Naturligvis for derved — som han udtrykker sig — at trætte Venstre og Befolkningen. Men har man havt dette Formaal — og det tvivler jeg ikke om, at man har havt, siden en saa høitaget Mand, som vel ogsaa isølge sin Stilling maa vide Noget derom, har sagt det — saa tror jeg, at man for denne Reform's Vedkommende har taget høilig feil. Man har ikke naaet at trætte Befolkningen; tvertimod, der kommer en stedsse stærkere Stemning og Strømning frem, som fordrer Reformen, og jeg tror derfor gjerne, at baade den høitærede Minister og Mindretallet har Ret, naar de sige, at de meget stærkt ønske denne Reform, thi de Herrer kunne naturligvis heller ikke være blinde for, at saaledes er Stillingen blandt Befolkningen. Ja, jeg behøver jo naturligvis ikke at minde om, at den Stemning, som egentlig ønsker at faae Kirke og Stat adskilte, med hver Dag tiltager i Styrke, og den vil efter min Overbevisning og efter Strømningen i det Hele taget vedblive dermed. Den Grund, som er anført for at tage Regjeringsforslaget, at denne Sag har staaet paa saa længe, den har i alt Fald ingen Indflydelse paa mig; skulde den have nogen Indflydelse til nogen Side, saa skulde det være den, at jeg skulde mene, at have vi ventet saa længe, saa kunne vi vente lidt endnu; thi efter min Mening vil Stillingen blive saaledes, at dersom det kommer til at staa paa — jeg vil ikke sige 17 Aar, thi det behøves ikke, men nogle saa Aar til, vil man vanskeligt kunne opnaa, hvad der nu er tilbuddt af Flertallet. Man pleier ellers at nævne som Grund til, at man skulde gaa ind paa Lovforslaget, de meget vigtige Ting, at Menighederne blive fri for Offer, og at Præstegaardsjorderne udstyffes. Det kunde nu have nogen Betydning, dersom det stete paa een Gang; men det bliver jo Tilfældet efter Loven, at der vil komme til at hængaa en Menneftaalder, inden dette træder i Virksomhed. Dersom det var Tilfældet, at Menighederne med eet Slag bleve befriede for Offer, og Præstegaardsjorderne bleve udstyffede trindt omkring, kunde det naturligvis have noget mere Vægt, men da det kun vil ske for saa kalds Vedkommende i et Aar, ser jeg ingen Grund, hvorfor vi skulde forhaste os, naar Stillingen er

som den af mig antydede. Endelig havde jeg ventet — og jeg har havt Grund til at vente det, da den ærede Minister fremhævede det under 1ste Behandling — at der vilde blive et Overskud, hvor stort kunde han ikke sige, og det blev ogsaa fra anden Side gjort gjældende, at der vilde blive et Overskud, navnlig fra Mindretallets Side. Jeg havde ventet at se en Dpgjørelse af, hvor stort dette vil blive; jeg lægger nemlig Vægt paa, at der bliver et Overskud. Ganste vist tror jeg, at Flertallet har renset sig for den Anklage, at man skulde have i Sinde at plyndre Kirken, som det hedder; i den Henseende er jeg enig med den ærede Ordfører i, at disse Midler bør benyttes til aandelige Formaal, og vi se ikke i den Henseende saa strengt paa Sagen, at vi ikke skulde kunne indlade os paa en Smødekommun, det tror jeg, vi have viist i Gjærningen, men paa den anden Side siger jeg dog, at vi kunne ikke vedtage et Forslag, som kun vil tage Noget fra nogle Præster og give det til andre, uden at der bliver Midler f. Ex. til Bedehuse og nye Kirker osv. Det staaer rigtignok i Mindretallets Forslag, i dets Vædringsforslag Nr. 23, at dertil kan der anvendes nogle Midler, men jeg vil meget bede Mindretallet at opgjøre for os, hvorfra disse Midler skulde komme, thi de ville dog visstelig ikke komme, selv naar vi vedtog deres Vædringsforslag. Jeg skal ikke komme tilbage til de Beregninger, jeg nu oftere har fremsat; jeg henviser i den Henseende til, hvad jeg har sagt ved 1ste Behandling, hvor jeg har søgt at godtgjøre, at, naar vi gaa ud fra den Pensjonsberegning, der finder Sted for de øvrige Embedsmænds Vedkommende, kan der intet Overskud blive; thi Mindretallets Forslag hviler paa samme Grundlag som Forslaget i 1871, og den Beregning fremviste kun et Overskud af 140,000 Rd. under Forudsætning af, at Pensionerne bleve saaledes, som den ærede Minister har fremsat som sin Formening. Denne Pensjonsberegning er imidlertid 170,000 Rd. for lav. Der bliver altsaa et aarligt Underskud, der bliver altsaa Intet tilbage hverken til de saakaldte Bedehuse ei heller til nye Kirker, ei heller til, hvad der for mig er det Allervigtigste, til Valgmenighederne, thi jeg kan ikke lufte Dinene for — hvad forøvrigt ogsaa den ærede Ordfører har berørt — at, skulde Menighederne have nogen virkelig Indflydelse paa Valget af deres Præster, gaar det ingenlunde an at lade Mindretallet saa at sige gaa for Rud og koldt Vand, som Ordføreren nok siger. Det kan ikke gaa an, det er uigtigt. Derfor maa et Lovforslag, for hvilket jeg skal afgive min Stemme, være bygget saaledes, at der kan blive et Overskud til de af mig nævnte Formaal. Endelig er det en Allempe ved Mindretallets Forslag, at det derefter saa at sige vil blive umuligt at afløse Tienden, og er der Noget, hvorom der er almindelig Enighed selv blandt dem, der kunne være uenige blandt Befolk-